

Handikappolitiskt program

Programmet utgår ifrån FN:s 22 standardregler

Fastställt av kommunfullmäktige den 26 november 2001, § 269

November 2001

Innehåll

INLEDNING	3
1. BAKGRUND OCH UPPDRAG	3
2. UTGÅNGSPUNKTER	4
3. ÖVERGRIPANDE VISION	5
4. TIDSPLANER OCH KOSTNADER	6
5. HANDIKAPPOLITISKT PROGRAM	7
5.1. Ökad medvetenhet (Standardregel 1)	7
5.2. Medicinsk vård och behandling (Standardregel 2)	8
5.3. Rehabilitering (Standardregel 3)	9
5.4. Stöd och service (Standardregel 4)	9
5.5. Tillgänglighet (Standardregel 5)	9
5.6. Utbildning (Standardregel 6)	10
5.7. Arbete (Standardregel 7)	10
5.8. Ekonomisk och social trygghet (Standardregel 8)	11
5.9. Familjeliv och personlig integritet (Standardregel 9)	11
5.10. Kultur (Standardregel 10)	12
5.11. Rekreation och idrott (Standardregel 11)	12
5.12. Religion (Standardregel 12)	12
5.13. Kunskap och forskning (Standardregel 13)	13
5.14. Policy och planering (Standardregel 14)	13
5.15. Lagstiftning (Standardregel 15)	14
5.16. Ekonomisk politik (Standardregel 16)	14
5.17. Samordning (Standardregel 17)	15
5.18. Handikapporganisationer (Standardregel 18)	15
5.19. Personalutbildning (Standardregel 19)	15
5.20. Nationell granskning och utvärdering (Standardregel 20)	16
5.21. Tekniskt och ekonomiskt samarbete (Standardregel 21)	16
5.22. Internationellt samarbete (Standardregel 22)	17
6. AVSLUTNING	17
7. KONTAKPERSONER I KOMMUNEN	17

INLEDNING

Projektledningsgrupp

Förslaget till handikappolitiskt program har utarbetats av en särskild projektledningsgrupp som representerar samtliga förvaltningar i kommunen. När det gäller bakgrund och nulägesbeskrivning av kommunala insatser för personer med funktionshinder hänvisas till projektledningsgruppens nulägesrapport, november 2000. Ansvarig för utarbetande av det handikappolitiska programmet har varit socialnämnden.

1. BAKGRUND OCH UPPDRAG

Kommunstyrelsen gav i november 1999 socialnämnden i uppdrag att leda arbetet med handikappolitiskt program samt att redovisa ett förslag före utgången av år 2000. Bakgrunden var socialnämndens förslag från december 1998 att ett nytt handikappolitiskt program för Järfälla kommun ska utarbetas.

Syfte

Kommunens åtaganden för medborgare med funktionsnedsättning är omfattande och berör samtliga verksamheter. FN:s standardregler för människor med funktionshinder, till vilka Sverige anslutit sig, höjer målsättningen ytterligare och siktar mot ett samhälle där människor med funktionshinder är delaktiga och jämlika med andra människor. Syftet med det handikappolitiska programmet är att implementera FN:s standardregler i kommunens verksamheter i vid mening. Kommunens stöd och service bör mot denna bakgrund bli föremål för en verksamhetsmässig översyn. En översyn har också önskats då kostnaderna för kommunens handikappomsorg ökat kraftigt under senare år.

Inriktning och avgränsning

Programarbetet har inletts med en omfattande genomgång av kommunala verksamheter som riktas mot personer med funktionshinder. Projektledningsgruppen har också gjort en omvärldsanalys och studerat författningar, lagar, forskningsrapporter och annat tillgänglig litteratur som berör programområdet samt handikappprogram från andra kommuner. Resultatet av detta arbete har presenterats i rapporten "Delrapport - Nuläge" november 2000. Enligt kommunstyrelsens direktiv ska också kommunens handikappverksamhet granskas och analyseras. Detta har skett när det gäller kommunens åtgärder för att underlätta för personer med funktionsnedsättning i vid mening. Däremot har inte socialnämndens handikappomsorg studerats närmare, då den faller under socialnämndens ansvarsområde och är ett särskilt utvecklingsområde när det gäller stöd och service till enskilda personer. Projektledningsgruppen har prioriterat att öka tillgängligheten och möjliggöra delaktighet i samhällslivet för människor med funktionshinder ur ett generellt perspektiv.

Uppdraget

Projektledningsgruppen har utarbetat ett handikappolitiskt program med en övergripande vision, mål för olika verksamhetsområden samt konkreta åtgärdsförslag.

Uppdraget har genomförts i projektform och omfattat kommunens samtliga verksamhetsområden. Socialdirektören har under socialnämnden ansvarat för arbetet. Socialnämnden har fortlöpande informerats om projektledningsgruppens arbete. Det direkta programarbetet har utförts av projektledningsgruppen med arbetslivchef Lars-Göran Lerne som ordförande.

Företrädare för handikapporganisationerna har getts möjlighet att nära följa projektet. Referensgrupp har varit Handikapporganisationernas Samarbetskommitté i Järfälla - Upplands-Bro.

Kommunens personal har informerats om projektet dels genom informationsseminarier, dels genom nulägesrapporten.

2. UTGÅNGSPUNKTER

FN:s generalförsamling antog 1993 standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning jämlikhet och delaktighet. Reglerna innehåller tydliga principiella ståndpunkter när det gäller rättigheter, möjligheter och ansvar. De ger konkreta förslag till hur ett land kan undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning och därmed skapa ett tillgängligt samhälle.

Standardreglerna är ett moraliskt och politiskt åtagande som medlemsstaterna tar på sig. De är inte juridiskt bindande, men om de följs av många kan de bli internationell praxis. Samhällets alla områden täcks upp i de 22 reglerna. De fyra första tar upp förutsättningar för delaktighet på lika villkor, de följande åtta lyfter fram huvudområden. De sista tio handlar om genomförandet.

I avsnitt fyra behandlas förslaget till handikappolitiskt program som utgår ifrån FN:s standardregler 1-22.

Nationellt mål för handikappolitiken

Riksdagen antog den 31 maj 2000 en nationell handlingsplan för handikappolitiken. Planen innehåller kraftfulla insatser för att personer med funktionshinder ska få rätt till full delaktighet och möjligheter att själva bestämma över sina liv. Det nationella målet för handikappolitiken är en samhällsgemenskap med mångfald som grund och utformat så att människor med funktionshinder i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet. Jämlikhet i levnadsvillkoren för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionshinder lyfts fram.

Definitioner

Funktionsnedsättning

Förvärvat eller medfött hinder av bestående eller övergående natur som kan medföra begränsningar i det dagliga livet.

Kommentar:

Begreppet funktionsnedsättning innefattar olika handikapp. Dessa kan ha sin grund i fysiska eller intellektuella skador eller sjukdomar.

Handikapp

Förlust eller begränsning av möjligheterna att delta i samhället på samma sätt som andra, på grund av funktionsnedsättning.

Kommentar:

Begreppet handikapp beskriver mötet mellan människor med funktionsnedsättning och omgivningen.

Kommunen som begrepp

Kommunen som begrepp innebär att kommunen dels är en myndighet beroende på vilken lagstiftning som aktualiseras, dels en administrativ enhet för medborgarna och servicegivare i vid mening - ett företag som har 4000 anställda. Kommunens övergripande uppgift är bl a att planera det geografiska område som Järfälla kommun utgör. Men kommunen är också det som kommunens medborgare själva vill att den ska vara.

3. ÖVERGRIPANDE VISION**VISION**

Järfälla kommun ska vara ett föredöme i arbetet med att underlätta för människor med funktionsnedsättning att leva som andra.

I arbetet med att skapa ett samhälle där människor med funktionsnedsättning kan leva som andra förenas Järfälla kommun, näringslivet, myndigheter och organisationer samt enskilda. Utgångspunkter i det arbetet är principerna om självbestämmande och inflytande, tillgänglighet, delaktighet, helhetssyn och kontinuitet.

Övergripande ansvar

Kommunen har ett övergripande ansvar när det gäller att uppmärksamma brister i miljön inom olika samhällsområden som hindrar människor med funktionsnedsättning från att delta i samhällslivet på lika villkor. Varje ansvarsområde har en uppgift att verka för att människor med funktionsnedsättningar på ett likvärdigt sätt som andra blir delaktiga i utbud, service, tjänster, information och dokumentation.

Kommunen har ett särskilt ansvar för individuellt inriktade insatser för människor med funktionsnedsättning. Viktiga utgångspunkter är attityder, förhållningssätt, bemötande och att personalen har hög professionell kompetens. Alla stödinsatser till enskilda personer med funktionsnedsättning syftar till att främja utvecklingen till ett självständigt och oberoende liv. Insatserna ska utgå ifrån en helhetssyn och samordning och bygga på respekt för individens förutsättningar och behov. Individens medverkan är en viktig del i arbetet och handikapporganisationernas erfarenheter ska tas tillvara.

4. TIDSPLANER OCH KOSTNADER

Tidsplaner

Det nationella handlingsprogrammet för handikappolitiken omfattar tiden fram till 2010. Ett lämpligt tidsperspektiv för kommunens handikappolitiska program är därför 2001-2010.

Grundstrukturen på det handlingspolitiska programmet är att en vision gemensam för kommunen har formulerats. Kommunala mål har sedan satts utifrån varje standardregel. Därefter har åtgärder föreslagits under varje mål. Projektledningsgruppen föreslår att en ungefärlig tidsangivelse görs efter varje åtgärd, t ex tre nivåer:

- omedelbart/kort sikt
- medellång sikt/2-4 år
- längre sikt/ 5-9 år

Projektledningsgruppen föreslår att remissinstanserna i sina svar anger tidsperspektivet inom vilken tidsram en föreslagen åtgärd kan genomföras.

Kostnader

Många åtgärder kan genomföras utan särskilda kostnader. Andra insatser kan rymmas inom verksamhetens budget. Det finns också åtgärder som inte kan finansieras inom ordinarie budget eller där kostnaderna inte omedelbart kan överblickas. Principerna för handikapprogrammet är att respektive ansvarigt organ kostnadsberäknar åtgärden och i första hand aktualiserar den i ordinarie budgetarbete. Det handikappolitiska programmet är inte i fas med kommunens budgetarbete som nu omfattar 2002-2003. För att komma igång med handikapparbetet i kommunen föreslås att kommunstyrelsen avsätter en summa för genomförandet av det handikappolitiska programmet. Dessa pengar kan läggas t ex under kommunstyrelsens förfogandeanslag och disponeras genom beslut i kommunstyrelsen efter att synpunkter inhämtats från det kommunala handikapprådet.

I projektledningsgruppens Delrapport - Nuläge beskrivs de insatser inom handikappområdet som kommunen och andra organ gör (2000).

Kundval

Kommunfullmäktige i december 1999 beslutat införa kundval inom barnomsorg, skola, äldreomsorg och handikappomsorg. Fr o m 2001 finns ett sådant system inom förskola, skolbarnomsorg, grundskola och gymnasieskola.

Inom särskolan finns också möjlighet att välja skola. Barn- och ungdomsnämnden har på försök fr o m 2001-01 ett särskilt pengsystem för detta.

Kundvalssystemet inom äldreomsorgen och handikappomsorgen införs etappvis. Från och med september månad år 2001 kommer, som ett första steg, kundval att gälla för de personer som beviljats hjälp i hemmet i s k ordinärt boende.

5. HANDIKAPPOLITISKT PROGRAM

Förslagen utgår ifrån FN:s 22 standardregler.

Det finns många människor med någon funktionsnedsättning i Järfälla kommun. På olika områden har förhållandena för dessa blivit bättre men det finns fortfarande mycket att göra. I det arbetet är FN:s 22 standardregler om delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning en viktig grund. Dessa regler täcker alla livsområden och har, där så är möjligt, preciserats.

Det handikappolitiska programmet för Järfälla kommun utgår från en policy som baseras på FN:s standardregler och är en angelägenhet för alla. Syftet är att förbättra förhållandena för personer med funktionsnedsättning till vilken grupp vem som helst kan komma att tillhöra.

Insatser för personer med funktionsnedsättning medför alltså förbättringar för alla och angår därför också alla. En förhoppning är att programmet ska stimulera intresset för handikappfrågor och bidra till att höja ambitionsnivån i kommunen. Ansvaret för föreslagna åtgärder anges efter vare förslagspunkt.

5.1. Ökad medvetenhet (Standardregel 1)

Mål 1

- Kommunen ska aktivt medverka till att öka medvetenheten i samhället om människor med funktionsnedsättning, deras rättigheter, behov och möjligheter samt vad de kan bidra med.

Åtgärder

- Kommunen ska ta initiativ till att upprätta överenskommelse "samhällskontrakt" med näringslivet och andra organ. Kommunstyrelsen (Ks)
- Förtroendevalda och personal i kommunen ska få kännedom om villkoren för människor med funktionsnedsättning. Ks
- Personer med funktionsnedsättning ska få information om rättigheter och service i kommunen. Informationen utformas så att den är tillgänglig för alla. Ks
- Allmän information och utbildning i handikappfrågor ska erbjudas. Samtliga nämnder och styrelser
- Kommunen ska delta i FN:s handikappdag. Samtliga nämnder och styrelser

- Kommunens personal ska respektera de etiska värden som kommunen fastställer. Samtliga nämnder och styrelser

Mål 2

- Människor med funktionsnedsättning ska få full information om sina rättigheter och service. Informationen ges i sådana former som gör den tillgänglig för människor med funktionsnedsättning

Åtgärder

- Informationsmaterial som vänder sig till allmänheten ska tas fram på tillgängligt medium för personer med funktionsnedsättning. Samtliga nämnder och styrelser
- Texttelefon och andra hjälpmedel ska vid behov användas i verksamheter dit allmänheten vänder sig. Berörda nämnder och styrelser
- All information, såväl skriftlig som muntlig, ska vara tydlig och begriplig för människor med begåvningshandikapp. Samtliga nämnder och styrelser
- Inom kommunen ska finnas tillgång till samhällsinformation av teckenspråkskunnig personal. Ks
- Kommunen ska samordna informationen till personer med funktionsnedsättning i form av en handikappupplysningstjänst. Behovet av sådan information på invandrarspråk skall särskilt uppmärksammas. Ks/Socialnämnden (Son)

5.2. Medicinsk vård och behandling (Standardregel 2)

Mål

- Kommunen ska medverka till att personer med funktionsnedsättning får den medicinska vård och behandling den behöver.

Åtgärder

- I de fall kommunen får kännedom om brister i den medicinska vården och behandlingen av personer med funktionsnedsättning, ska detta påtalas för sjukvårdshuvudmannen. Samtliga nämnder och styrelser
- I samarbete med Stockholms stads landsting klarlägga organisation och ansvarsfördelning av medicinsk vård och behandling av personer med funktionsnedsättning. Son i samarbete med Stockholms läns landsting
- Kommunen ska erbjuda personer med funktionsnedsättning riktad information om hjälpmedel samt bedriva uppsökande verksamhet för att sprida denna information. Ks

5.3. Rehabilitering (Standardregel 3)

Mål

Rehabilitering ska erbjudas människor med funktionsnedsättning så att de kan uppnå största möjliga självständighet och funktionsförmåga

Åtgärder

- Kommunen ska aktivt verka för att kommuninvånarna får den rehabilitering som de behöver. Son
- Kommunen som arbetsgivare ska vara ett föredöme när det gäller rehabilitering. Samtliga nämnder och styrelser

5.4. Stöd och service (Standardregel 4)

Mål

Kommunen ska garantera tillgången till stöd och service för personer som har funktionsnedsättning

Åtgärder

- Kommunen ska erbjuda individuellt anpassat stöd och service till personer som bedöms ha sådana behov. Son
- Kommunen ska särskilt uppmärksamma behovet och utformningen av insatser till invandrare med funktionsnedsättning. Samtliga nämnder och styrelser

5.5. Tillgänglighet (Standardregel 5)

Mål

Den offentliga miljön i kommunen ska vara tillgänglig för människor med funktionsnedsättning.

Åtgärder

- Kommunen ska tillsammans med näringslivet, fastighetsägare m fl verka för att den offentliga miljön får en god tillgänglighet. Stadsbyggnadsnämnden (Sbn)
- Kommunen ska i samband med upphandling bevaka tillgänglighetsaspekterna. Samtliga nämnder och styrelser
- I kommunens planarbete ska tillgängligheten vara en stående punkt för beaktande. Samråd ska ske med kommunala handikapprådet och handikapporganisationerna. Sbn

- En tillgänglighetsanalys ska upprättas och ligga till grund för en tillgänglighetsplan omfattande hela kommunen. Ks, Sbn
- Tillgänglighet och användbarhet ska bevakas vid om- och nybyggnad samt vid förhyrning av kommunala verksamhetslokaler. Ks
- Samordningen av det fysiska och verksamhetsmässiga planeringsarbetet mellan kommunens förvaltningar ska stärkas och utvecklas. Ks
- Kommunen svarar för samordning där olika ägarförhållanden råder, t ex i köpcentra och centrumanläggningar. Sbn
- Information om gällande bestämmelser, förändringar etc ges fortlöpande till näringsidkare och fastighetsägare i offentliga miljöer. Samtliga nämnder och styrelser

5.6. Utbildning (Standardregel 6)

Mål

Barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning ska ha lika möjligheter som andra till förskola och skola. Denna ska vara integrerad i den ordinarie verksamheten om inte särskilda skäl talar för annat.

Åtgärder

- Barn, elever och vuxna med funktionsnedsättning ska få det stöd de behöver för att kunna tillgodogöra sig omsorg och utbildning. Barn- och ungdomsnämnden (BUN)/Utbildnings- och kulturnämnden (UKN)
- Utbildningsfrågor för elever med funktionsnedsättning ska särskilt beaktas i kommunens utvecklingsplan för barn, unga och vuxna. En vägledande princip är att utbildning ska erbjudas på hemorten. BUN/UKN
- Metoder och förhållningssätt kring människor i behov av särskilt stöd ska utvecklas. BUN/UKN
- Kommunen ska vid fastställande av villkor för etablering av enskilda förskolor, skolbarnsomsorg mm beakta allas lika rätt till utveckling och omsorg. BUN

5.7. Arbete (Standardregel 7)

Mål

Arbetslivet i kommunen ska gemensamt underlätta för personer med funktionsnedsättning att få arbete eller sysselsättning.

Åtgärder

- Järfälla kommunen ska vara ett föredöme när det gäller att bereda möjligheter för personer med funktionsnedsättning att ha arbete eller sysselsättning. Samtliga nämnder och styrelser
- Alla ska kunna konkurrera om en anställning i kommunen på lika villkor. Samtliga nämnder och styrelser
- Järfälla kommun ska arbeta för en god arbetsmiljö, för att förebygga skador som leder till funktionsnedsättning samt för bättre rehabilitering. Samtliga nämnder och styrelser
- Kommunen ska i arbetsmarknadsnämnden särskilt uppmärksamma de arbetshandikappades situation. Son
- Kommunen ska samverka med andra myndigheter med individen i centrum. Ks, Son

5.8. Ekonomisk och social trygghet (Standardregel 8)

Staten är ansvarig för att människor med funktionsnedsättning har social trygghet och tillräckliga inkomster.

Mål

Kommunen ska medverka till att människor med funktionsnedsättning har social trygghet och tillräckliga inkomster

Åtgärder

- Kommunen ska verka för ekonomisk och social trygghet för personer med funktionsnedsättning. Son
- En konsekvensanalys ska göras före beslut om kommunala taxor och avgifter som har anknytning till personer med funktionsnedsättning. Samtliga nämnder och styrelser
- Kommunen ska i samarbete med mödravårdscentralen och barnavårdscentralen bedriva ett förebyggande arbete för barn för att tidigt upptäcka barn med särskilda behov. Son, BUN

5.9. Familjeliv och personlig integritet (Standardregel 9)

Mål

Kommunen ska främja möjligheterna för människor med funktionsnedsättning att de kan leva familjeliv. Deras rätt till personlig integritet ska främjas

Åtgärder

- Kommunen ska erbjuda människor med funktionsnedsättning råd och stöd t ex när de vill bilda familj. Son

5.10. Kultur (Standardregel 10)**Mål**

Kommunen ska se till att människor med funktionsnedsättning ska kunna delta i kulturlivet på lika villkor som andra

Åtgärder

- Kommunen ska verka för att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta i kulturverksamhet. BUN/UKN
- Kommunen ska verka för att det ordinarie kulturutbudet är anpassat för personer med funktionsnedsättning. BUN/UKN
- Kommunen ska verka för att all annonsering om kulturarrangemang innehåller upplysning om tillgänglighet. BUN/UKN
- Biblioteken ska anpassa sin verksamhet så att alla får tillgång till den. BUN/UKN

5.11. Rekreation och idrott (Standardregel 11)**Mål**

Kommunen ska vidta åtgärder för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning möjlighet till rekreation och idrott som andra

Åtgärder

- Kommunen ska verka för att personer med funktionsnedsättning kan delta i idrotts- och föreningsliv samt utnyttja idrotts- och rekreationsanläggningar. BUN/UKN
- Kommunen ska ge stöd till handikappföreningar. BUN/UKN
- Kommunen ska verka för att annonsering av idrotts- och rekreationsarrangemang innehåller en upplysning om tillgänglighet. BUN/UKN

5.12. Religion (Standardregel 12)**Mål**

Kommunen ska uppmuntra till åtgärder som syftar till att skapa jämlika möjligheter för människor med funktionsnedsättning att utöva religion

Åtgärder

- Kommunen ska verka för att kyrkorum, kyrkogårdsinrättningar och andra lokaler för religiös verksamhet är tillgängliga för människor med funktionsnedsättning. Ks, Sbn

5.13. Kunskap och forskning (Standardregel 13)

Mål

Kommunen ska ansvara för att kunskaper om levnadsvillkoren för människor med funktionsnedsättning ökar och att kunskaperna sprids

Åtgärder

- Kommunen ska sträva efter att kommunal statistik innehåller uppgifter om funktionsnedsättning och att uppgifterna görs tillgängliga. Son
- Kommunen ska bidra med och följa forskningsinsatser som syftar till att kartlägga brister och behov för människor med funktionsnedsättningar. Son
- Kommunen ska utveckla metoder för att mäta livskvalitet hos personer med funktionsnedsättning ur ett folkhälsoperspektiv. Kommunens folkhälsogrupp

5.14. Policy och planering (Standardregel 14)

Mål

Handikappaspekterna ska beaktas i policysammanhang och i all planering i kommunen

Åtgärder

- Kommunen ska se till att handikappaspekterna alltid beaktas i planering och utförande av kommunal verksamhet samt i exploateringsavtal. Samtliga nämnder, styrelser och bolag
- En plan ska utarbetas för om- och nybyggnad av bostäder för människor i behov av särskilt anpassade bostäder pga funktionsnedsättning. Ks
- Vid verksamhetsförändringar ska konsekvenserna för människor med funktionsnedsättning redovisas. Samtliga nämnder och styrelser
- Inriktningen på kommunens åtgärder ska vara generell tillgänglighet. Samtliga nämnder och styrelser

- Kommunens insatser i det handikappolitiska programmet ska samordnas med andra huvudmän som landstinget, SL, vägverket m fl. Samtliga nämnder och styrelser
- Kommunen ska långsiktigt arbeta för ett samhälle och ett näringsliv som är tillgängligt för alla. Samtliga nämnder och styrelser
- Konkreta insatser ska arbetas in i den kommunala budgeten. Samtliga nämnder och styrelser
- Checklistor för tillgänglighetsåtgärder utarbetas. Samtliga nämnder och styrelser
- Handikappaspekterna ska beaktas i kommunens inköps- och upphandlingspolicy. Ks

5.15. Lagstiftning (Standardregel 15)

Staten har ansvaret för att det skapas en rättslig grund för åtgärder som leder till delaktighet och jämlikhet för människor med funktionsnedsättning.

Mål

Kommunen ska efterleva den lagstiftning som finns på handikappområdet

Åtgärder

- Kommunen ska vid behov aktualisera framställning om ändrad lagstiftning när det gäller handikappaspekter. Samtliga nämnder och styrelser
- Vid utvärdering och uppföljning av hur kommunen uppfyller lagstiftningens intentioner ska människor med funktionsnedsättning medverka. Samtliga nämnder och styrelser

5.16. Ekonomisk politik (Standardregel 16)

Staten har det ekonomiska ansvaret för det nationella handlingsprogrammet och åtgärder som ska tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet.

Mål

Kommunen ska i sina beslut sträva efter att den kommunala verksamheten bidrar till att skapa lika villkor för människor med funktionsnedsättning som för andra

Åtgärder

- Kommunen ska avsätta centrala medel för åtgärder som ger ökad tillgänglighet och delaktighet. Ks
- Kommunens budget och årsredovisning ska vara anpassad så att människor med funktionsnedsättning kan ta del av dessa dokument. Samtliga nämnder, styrelser och bolag

5.17. Samordning (Standardregel 17)

Mål

Kommunen är ansvarig för att handikappfrågorna samordnas lokalt.

Åtgärder

- Kommunens handikappråd ska vara ett rådgivande organ i handikappfrågor och en länk mellan handikapporganisationerna och kommunen. Ks
- En förvaltningsövergripande tjänstemannagrupp för handikappfrågor inrättas. Ks
- Samarbetsformerna mellan de kommunala förvaltningarna ska utvecklas vad gäller handikappfrågor. Samtliga nämnder och styrelser
- En försöksverksamhet startar med samverkan på bred nivå med andra myndigheter för att ta fram lokala program i handikappfrågor. Ks

5.18. Handikapporganisationer (Standardregel 18)

Mål

Samverkan på alla nivåer i kommunen ska utvecklas med handikapporganisationerna.

Åtgärder

- Handikapporganisationernas stora sakkunskap om behov och brister inom handikappområdet ska tas tillvara på ett konsekvent sätt. Samtliga nämnder och styrelser
- Handikapporganisationerna ska komma in i kommunens planerings- och utredningsarbete i ett tidigt skede samt ges möjlighet att yttra sig i planfrågor. Sbn
- Handikapporganisationerna ska medverka vid genomförandet och uppföljningen av det handikappolitiska programmet. Ks

5.19. Personalutbildning (Standardregel 19)

Mål

Kommunens personal ska ha den kunskap, rörande människor med funktionsnedsättning, som krävs för att de ska utföra sitt arbete.

Åtgärder

- Utbildning av kommunens personal och förtroendevalda i handikappkunskap ska anordnas. Samarbete etableras med landstingets utbildningscentral. Samtliga nämnder och styrelser
- Personal i kommunen som i sitt arbete handlägger frågor som berör personer med funktionsnedsättning ska erhålla fördjupad utbildning i dessa frågor. T ex vid handläggning av frågor som rör offentlig miljö, kollektivtrafik etc. Son, Sbn
- Personer med funktionsnedsättning ska erbjudas medverka vid utbildning och information i handikappfrågor. Samtliga nämnder och styrelser

5.20. Nationell granskning och utvärdering (Standardregel 20)**Mål**

Kommunens arbete för personer med funktionsnedsättning ska fortlöpande granskas och utvärderas.

Åtgärder

- Genomförandet av det handikappolitiska programmet och åtgärderna ska kontinuerligt följas upp och utvärderas. Ks och handikapporganisationerna
- En första utvärdering av handikappolitiska programmet ska ske år 2003. Samtliga nämnder och styrelser

5.21. Tekniskt och ekonomiskt samarbete (Standardregel 21)

Staten har ett ansvar för att förbättra levnadsförhållandena för människor med funktionsnedsättning i utvecklingsländerna

Mål

Kommunen ska underlätta kontakterna mellan kommunal verksamhet och företag i Järfälla kommun och kommuner i utvecklingsländer.

Åtgärder

- Kommunen ska uppmärksamma flyktingar och invandrares särskilda behov
Samtliga nämnder och styrelser

- I kommunens samarbete med utvecklingsländer och EU-länder ska information och utbildning i handikappfrågor aktualiseras. Samtliga nämnder och styrelser

5.22. Internationellt samarbete (Standardregel 22)

Mål

I kommunen internationella arbete ska handikappfrågorna föras fram.

Åtgärder

- När kommunens samarbetar internationellt ska handikappaspekterna finnas med. Samtliga nämnder och styrelser

6. AVSLUTNING

I arbetet med kommunens handikappolitiska program har det blivit uppenbart att det behövs förbättringar för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet. I kommunens handikappolitiska program har FN:s standardregler konkretiserats på lokal nivå.

Utgångspunkten för programmet är en ökad medvetenhet hos alla vad de kan bidra med, både i det lilla och stora, för att förbättra förhållandena för människor med funktionsnedsättning. Det är de som från barndomen lever med funktionsnedsättning. Andra har genom olyckor, sjukdomar etc förvärvat funktionsnedsättning under tonåren eller i vuxen ålder. Många drabbas med stigande ålder av nedsatta funktioner. Anhöriga till människor med funktionsnedsättning är en grupp som i högsta grad berörs av samhällets insatser.

Behovet av insatser är stora på många områden, men viktigast är en ökad medvetenhet och tillgänglighet. Genom ganska enkla insatser kan den fysiska miljön, informationen och aktiviteter utformas så att även kommuninvånare med funktionsnedsättning kan vara delaktiga.

Att genomföra det handikappolitiska programmet förutsätter vilja och engagemang från allmänheten, handikapprörelsen, kommunen och dess samarbetspartners samt näringslivet. Genomförandet av programmet kan motverka fördomar och negativa attityder och göra Järfälla till en kommun för alla invånare.

I projektledningsgruppen för det kommunala handlingsprogrammet har deltagit arbetslivschefen Lars-Göran Lerne, ordförande (fr o m 2000-05-15), programchef Elsie Zethelius, utredningsledare Leif Blomqvist, utredare Sanja Lärka Paulin, projektledare Kent Irebrandt, fritidskonsulent Bahman Motai och pedagogkonsult Thea Dulz-Jonsson, samt fastighetscontroller Michael Yhr.

7. KONTAKPERSONER I KOMMUNEN

Enligt handikappprogrammet är respektive verksamhet i kommunen också ansvarig för frågor som rör personer med funktionshinder.

Allmän information: Greger Ekström, greger.ekstrom@jarfalla.se

Barnomsorg: Berit Lindh, berit.lindh@jarfalla.se

Handikappomsorg: Sanja Lärka Paulin, sanja.larka.paulin@jarfalla.se

Individ och familjeomsorg: Carin Johansson, carin.johansson@jarfalla.se

Kommunala handikapprådet: Britt-Marie Gerdin, britt-marie.gerdin@jarfalla.se

Kultur och fritid: Bo Majling, bo.majling@jarfalla.se

Miljö- och hälsoskydd: Christer Edvardsson, christer.edvardsson@jarfalla.se

Näringsliv och arbetsmarknad: Lars-Göran Lerne, lars-goran.lerne@jarfalla.se

Skola: Kerstin Svensson, kerstin.svensson@jarfalla.se

Stadsbyggnad: Eva-Maria Persson, eva-maria.persson@jarfalla.se

Vård och omsorg: Monica Fagerström, monica.fagerstrom@jarfalla.se